

Sukcesja w Małopolsce

Czym jest sukcesja?

- ▶ **Sukcesja** to proces strategicznego przekazania zarządzania, własności oraz wartości firmy przez dotychczasowego właściciela (nestora) osobie lub osobom, które przejmą odpowiedzialność za jej przyszłość (sukcesorom). Obejmuje zarówno aspekty formalne, jak i emocjonalne, w tym przekazanie wiedzy, tradycji oraz misji, które pozwalają zachować tożsamość i ciągłość firmy rodzinnej. Dobrze zaplanowana sukcesja wzmacnia stabilność przedsiębiorstwa, umożliwiając jego rozwój przez kolejne pokolenia.
- ▶ **Nestor** to osoba, która stworzyła firmę lub obecnie nią zarządza. Często poświęcił dużą część swojego życia na rozwój przedsiębiorstwa, więc przekazanie kontroli wymaga od niego odpowiedniego przygotowania, aby mieć pewność, że dziedzictwo przetrwa przez kolejne pokolenia.
- ▶ **Sukcesor** to osoba, która przejmie zarządzanie i odpowiedzialność za przyszłość firmy. Może to być członek rodziny lub zaufany współpracownik. Sukcesor często wnosi nowe pomysły, dostosowując firmę do zmieniających się realiów i potrzeb rynku.

Kluczowe elementy sukcesji:

- ▶ **Planowanie:** sukcesja wymaga dobrze przemyślanego planu, który określi, kiedy i w jaki sposób nastąpi przekazanie władzy
- ▶ **Komunikacja:** jasna komunikacja między nestorem a sukcesorem, aby zapewnić płynne przejście odpowiedzialności
- ▶ **Rozwój sukcesora:** warto zadbać o przygotowanie sukcesora poprzez szkolenia, mentoring czy stopniowe zwiększanie zakresu jego obowiązków
- ▶ **Wartości rodzinne:** przekazywanie wartości i misji firmy rodzinnej jest równie ważne jak przekazanie majątku

Dobrze zaplanowana sukcesja zwiększa szanse na stabilny rozwój i długowieczność firmy. To inwestycja w przyszłość, która pozwala zachować wieloletnie osiągnięcia i tworzyć nowe, zgodne z jej misją.

Sukcesja w liczbach

673 tys.

przedsiębiorców działało
w Polsce w 2023 roku
5. miejsce w UE

Jednocześnie:

~20%

właścicieli firm rodzinnych uważa,
**że nie ma problemów
z wdrożeniem sukcesji**

45 tys.

z nich to osoby
w wieku emerytalnym +65
+30% vs 2017

4 na 5

nestorów chciałoby,
**aby ich sukcesorzy zarządzali
w przyszłości firmą rodzinną**

254 tys.

z nich to osoby
w wieku 50-64 lat
+12% vs 2017

~85%

potencjalnych sukcesorów
**nie chce w przyszłości
prowadzić biznesu rodzinnego**

Planowanie sukcesji to inwestycja w przyszłość firmy, która przynosi wymierne korzyści zarówno w krótkim, jak i długim okresie czasu. Dzięki odpowiedniemu przygotowaniu, firma może przejść przez proces zmiany lidera zachowując swoją wartość, kulturę, stabilność i tradycję.

Kluczowe kroki w procesie planowania sukcesji:

- **Analiza firmy:** ocena aktualnej sytuacji i kluczowych obszarów do przekazania
- **Wizja i cele:** określenie, jakie wartości i cele będą kontynuowane
- **Wybór sukcesora:** identyfikacja osoby, która przejmie zarządzanie i ocena jej kompetencji
- **Rozwój sukcesora:** plan szkoleniowy, mentoring, stopniowe zwiększanie odpowiedzialności
- **Harmonogram przekazania:** ustalanie etapów i terminów przejścia władzy
- **Formalności prawne:** dokumentacja zmiany własności, uwzględnienie aspektów podatkowych
- **Komunikacja:** jasna komunikacja z rodziną i pracownikami dla wsparcia procesu
- **Monitorowanie:** regularna ocena postępów i elastyczność planu w razie potrzeby

Korzyści z planowania sukcesji:

- **Ciągłość działalności firmy:** zapewnienie sprawnego funkcjonowania firmy w obliczu nieoczekiwanych zmian personalnych
- **Zachowanie wiedzy i umiejętności:** przekazanie wiedzy i umiejętności od doświadczonych pracowników do ich następców
- **Motywacja i rozwój pracowników:** jasny plan sukcesji to zwiększone zaangażowanie i motywacja pracowników, którzy widzą możliwość rozwoju kariery wewnątrz firmy
- **Zachowanie kultury organizacyjnej:** plan sukcesji pozwala na przekazanie nie tylko władzy, ale także kluczowych wartości i misji firmy
- **Redukcja konfliktów:** wszyscy zaangażowani pracownicy znają swoje role i odpowiedzialności co redukuje stres i napięcia w firmie
- **Przygotowanie następców:** dzięki odpowiedniemu przygotowaniu poprzez szkolenia, mentoring czy stopniowe przekazywanie odpowiedzialności, sukcesorzy nie mają barier w zarządzaniu firmą i stawiają czoła pojawiającym się wyzwaniom
- **Lepsze relacje z zewnętrznymi partnerami:** przemyślana sukcesja daje firmie przewagę w negocjacjach i współpracy z zewnętrznymi partnerami, którzy doceniają stabilność i planowanie długoterminowe

Zarząd sukcesyjny – jaką pełni rolę i jak go ustanowić?

Co zrobić, żeby zapewnić ciągłość działania firmy?

Jak zapewnić bezpieczeństwo funkcjonowania przedsiębiorstwa w obliczu nieprzewidzianych zdarzeń losowych?

Jednym z rozwiązań jest skorzystanie z możliwości, jakie daje **ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej**, która wprowadziła instytucję zarządcy sukcesyjnego.

Uwaga: Zasady te dotyczą wyłącznie firm zarejestrowanych w CEIDG.

- Zarząd sukcesyjny to forma tymczasowego kierowania przedsiębiorstwem po śmierci właściciela, trwające do 2 lat (w wyjątkowych przypadkach 5 lat). Daje to następcom prawnym czas na decyzję o kontynuacji działalności, sprzedaży lub zamknięciu firmy.

Powołanie zarządcy za życia przedsiębiorcy:

- Złóż pisemne oświadczenie o wyznaczeniu zarządcy lub zastrzeżenie, że z chwilą śmierci zarządcą zostanie wskazany prokurent
- Uzyskaj pisemną zgodę wyznaczonej osoby na pełnienie funkcji zarządcy sukcesyjnego
- Zgłoś zarządcę sukcesyjnego do CEIDG

Powołanie zarządcy po śmierci przedsiębiorcy

Zarządcę sukcesyjnego można powołać po śmierci przedsiębiorcy tylko przed notariuszem, w terminie 2 miesięcy od daty śmierci przedsiębiorcy.

Uprawnienie to przysługuje:

- Małżonkowi przedsiębiorcy, któremu przypada udział w przedsiębiorstwie w spadku
- Spadkobiercy, który przyjął spadek
- Zapisobiercy windykacyjnemu, który przyjął zapis windykacyjny, obejmujący udział w przedsiębiorstwie spadku

Korzyści:

- Firma wpisana do CEIDG może funkcjonować nawet po śmierci właściciela
- Pracownicy zachowują swoje miejsca pracy
- Osoba, która będzie chciała dalej prowadzić firmę, nie zapłaci podatku od spadku

MAŁOPOLSKA SIEĆ SUKCESORÓW

Wsparcie dla przyszłych liderów firm rodzinnych!

Małopolska Sieć Sukcesorów to program realizowany przez Województwo Małopolskie, który wspiera firmy w regionie w procesie przekazywania działalności z pokolenia na pokolenie. Sukcesja międzypokoleniowa to kluczowe wyzwanie, które wpływa na przyszłość i stabilność firm rodzinnych. Program pomaga zapewnić trwałość i kontynuację działalności w zmieniającym się otoczeniu rynkowym.

Co oferuje?

Działania w ramach Programu koncentrują się na podnoszeniu kompetencji przyszłych sukcesorów. Uczestnicy programu zdobędą praktyczną wiedzę w następujących obszarach:

- **Obszar prawny:** wsparcie w zrozumieniu przepisów dotyczących sukcesji
- **Obszar finansowo-podatkowy:** wskazówki dotyczące planowania finansowego i podatków
- **Obszar zarządzania:** szkolenia z efektywnego zarządzania firmą
- **Obszar psychologiczny:** wsparcie w zrozumieniu psychologicznych aspektów sukcesji oraz ich wpływu na proces przekazywania firmy
- **Obszar wymiany doświadczeń:** możliwość dzielenia się spostrzeżeniami z innymi przedsiębiorcami

Dlaczego warto?

- **Zwiększ swoją wiedzę:** poznaj znaczenie sukcesji i rozwijaj umiejętności zarządzania
- **Buduj sieć kontaktów:** spotkaj innych przedsiębiorców i ekspertów, wymieniaj się doświadczeniami
- **Innowacyjne myślenie:** zainspiruj się i rozwijaj nowe pomysły, które wspomogą sukcesję w Twojej firmie
- **Pozyskiwanie dobrych praktyk:** weź udział w spotkaniach z nestorami i sukcesorami firm, które już przeszły proces sukcesji

Dla kogo?

Program jest otwarty dla liderów i sukcesorów firm, którzy pragną poszerzyć swoją wiedzę na temat sukcesji i przygotować się na przyszłe wyzwania związane z przekazywaniem działalności.

Udział w cyklu spotkań jest **bezpłatny** dla uczestników.

Weź udział i zadбай o przyszłość swojej firmy!

Program Małopolska Sieć Sukcesorów jest elementem szerszej polityki i działań Województwa Małopolskiego w zakresie wsparcia i upowszechniania procesu sukcesji w małopolskich firmach, które określone zostały w „Planie Zarządzania Sukcesją w Małopolsce 2030” – dokumencie operacyjnym Województwa w tym obszarze.

WSPARCIE PROCESU SUKCESJI W MAŁOPOLSCE

Sprawdź gdzie uzyskasz pomoc!

**Centrum Przedsiębiorstw Rodzinnych
Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie**
cpr.uek.krakow.pl; tel. 12 293 53 28

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie
www.iph.krakow.pl; tel. 12 428 92 50
iph.krakow.pl/dzialania-izby/punkt-doradztwa-sukcesyjnego

Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowie
www.chamber-tarnow.com.pl; tel. 608 478 000

Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości
www.izba.krakow.pl; tel. 12 423 07 47

Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości
www.mcp.malopolska.pl; tel. 12 376 91 00

PM Doradztwo Gospodarcze sp. z o.o.
www.pmdg.pl; tel. 606 117 632

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
www.wupkrakow.praca.gov.pl;
zarzadzaniemiekiem.pociagdokariery.pl;
tel. 12 619 84 89

Możliwe rodzaje wsparcia:

- Indywidualne doradztwo dla firm rodzinnych
- Diagnoza potrzeb sukcesyjnych we współpracy z ekspertami takich dziedzin jak prawo, podatki, zarządzanie i organizacja firmy, psychologia
- Szkolenia dotyczące sukcesji
- Seminaria i konferencje skierowane do właścicieli firm rodzinnych
- Warsztaty (stacjonarnie/online) w obszarach prawnym, finansowo-podatkowym, zarządzania, psychologicznym, wymiany doświadczeń
- Studia podyplomowe Family Business - dla właścicieli firm, kandydatów na następców (sukcesorów), dla menedżerów i kadry kierowniczej w firmach rodzinnych
- Publikacje i analizy dotyczące stanu i perspektyw firm rodzinnych

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki,
ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków, Telefon: +48 12 63 03 444,
e-mail: sekretariat.sg@umwm.malopolska.pl, www.malopolska.pl

  Sukcesja w Małopolsce

 MAŁOPOLSKA
INNOWACYJNA